

OŠ „Davorin Trstenjak“
ČAĐAVICA

STARE BROJALICE NAŠEG ZAVIČAJA

PROJEKTNO ORIJENTIRANA NASTAVA

Voditelj: Jasna Simonović, dipl. učitelj RN

Čađavica, 24.02.2012.

BROJALICE

Brojalice kao govorno-ritmične igre su oblik dječjeg folklor. Kao i svaka folklorna pojava one su podložne mnogim promjenama. Djeca ih usmenom predajom mijenjaju, prilagođavaju, osuvremenjuju dodajući uvijek nešto novo. Brojalice su, uglavnom, plod spontanog dječjeg stvaralaštva. Međutim, i mnoge autorske brojalice djeca su prihvatila i usvojila.

Brojalice su kratke ritmičke pjesme koje se recitiraju na jednom tonu. Djeca ih koriste u igri kako bi odlučili tko će žmiriti, loviti, baciti loptu, smisliti nešto ili započeti igru.

U brojalicama karakterističan je zadnji slog koji ima dvije zadaće: njime se odabire osoba za izvršenje posebnog zadatka ili se njime isključuje iz igre. Odabiranje se vrši ravnomjernim pokretima ruku, kojima se obilježava svaki igrač.

Učenje kroz brojalicu je voljno, nenametljivo i trajno jer djeca brojalice vole. One su poticaj na igru te sama igra.

PROJEKTNO ORJENTIRANA NASTAVA

STARE BROJALICE

Cilj našeg projekta bio je istražiti, saznati i zapisati stare brojalice od osoba starijih od 50 godina, kako bi sačuvali izvornost i usmenu kulturnu baštinu našeg zavičaja.

U projektu su sudjelovali učenici od 1. do 4. razreda koji su zapisali brojalice svojih kazivača.

Ova zbirka starih brojatica temelji se na sjećanju starijih, a sakupljene su u Čađavici, Starinu, Šaševu, Vraneševcima i Zvonimirovcu.

Zahvaljujem se svima koji su odvojili malo vremena te našim učenicima rekli stare brojalice kojih se sjećaju.

Kazivači starih brojatica: (*po godinama rođenja*)

1. Velisav Milošević, rođ. 1927.
2. Katarina Bučanac, rođ. 1934.
3. Josip Dugaja, rođ. 1936.
4. Marija (Katalinić) Peterfai, rođ. 1938.
5. Andrija Bešlo, rođ. 1940.
6. Štefica Loborec, rođ. 1942.
7. Josip Sopjanac, rođ. 1944.
8. Ljuba Šošić, rođ. 1946.
9. Marica Bešlo, rođ. 1946.
10. Elizabeta Porga, rođ. 1947.
11. Stevo Majer, rođ. 1951.
12. Stevo Seretinek, rođ. 1951.
13. Anica Ileš, rođ. 1952.
14. Marija Martinčević, rođ. 1952.
15. Marija Kenjerić, rođ. 1955.
16. Ružica Obšivač, rođ. 1955.
17. Marica Majer, rođ. 1958.
18. Antun Anočić, rođ. 1959.
19. Dobrila Gegić, rođ. 1962.
20. Kata Bahunek, rođ. 1967.

Pohvaljujem učenike koji su se potrudili i pronašli kazivače starih brojalica, zapisali ih i prezentirali ih, to su učenici:

1.razred:

Matija Grginac
Borna Meašić
Nikolina Molnar
Patrik Molnar
Ines Schweigert
Mateja Toplak

2.razred:

Lorena Juren
Marko Loborec
Adriana Obšivač
Marin Rončević
Tamara Zdelar

3.razred:

Tea Čapo
Dominik Klen
Danijel Kovač
Robert Lipaj
Ena Peterfai
Antun Sopjanac
Matej Toplak

4.razred:

Josip Dugaja
Valerija Džepina
Ana Juren
Iris Kenjerić

Zahvaljujem se učiteljicama Evi Medvedović, Anici Veriga i Tatjani Vidaković na pomoći i podršci u radu.

I. BROJALICE S BROJANJEM

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
izašao bijeli mjesec
i njegova sestrice
zvjezdica Danica.

(Kazivač: Marija Martinčević)

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
izašao bijeli mjesec
na mjesecu koliba
na kolibi stolica
na stolici Robin Hood
ljubi cure kao lud.

(Kazivači: Marica Bežlo, Stevo Seretinek)

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
izašao bijeli mjesec
na mjesecu kraljica
na kraljici kruna,
a na kruni Robin Hood
ljubi cure kao lud.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
izašao bijeli mjesec
u mjesecu krv i voda
živio Tito i sloboda.

(Kazivači: Anica Ileš, Katarina Bučanac,
Marica Bešlo, Dobrila Gegić)

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
izašao bijeli mjesec
na mjesecu stolica
na stolici kraljica
ličiš mi na majmuna.

(Kazivač: Antun Anočić)

1, 2 do neba
3, 4 po sekiri
5, 6 bit će ples
7, 8 do pol osam
9, 10 izašao bijeli mjesec.

ili

1, 2 do neba
3, 4 po sekiri
5, 6 bit će ples
7, 8 do pol osam
9, 10 ti si mali crni pesek.

(Kazivači: Josip Sopjanac, Stevo Seretinek)

Puca šerif iz pištolja
1, 2, 3
iz igre ispadaš ti!

(Kazivač: Kata Bahunek)

1, 2, 3 potukli se fratri
na crkveni vrati
jedan drugom viče
pomozi mi striče
kako ću ti pomoći
kad i mene tuku
i za kosu vuku.

1, 2, 3, 4, 5
ode mačka pod krevet
i odgrize mišu rep
joj, joj mišo
ja bi' tebe šišo'
tupe su mi škarice
naoštrit će seka
za kašiku mlijeka.

(Kazivač: Marija Kenjerić)

II. BROJALICE O ŽIVOTINJAMA

Pliva patka preko Drave
nosi pismo na vrh glave
u tom pismu piše
ne volim te više.

(Kazivač: Marija Martinčević)

Pliva patka preko Save
nosi pismo na vrh glave
u tom pismu piše
volim te sve više.

(Kazivač: Elizabeta Porga)

Žuri, žuri patka stara
sigurno je blizu bara
iza nje se preko brijega
raspjevana pačad gega.

(Kazivač: Andrija Bešlo)

Rodo, rodo klipa, klapa
donesi mi malog brata
ako nećeš brata
donesi mi seku,
ako nećeš seku
dobit ćeš po repu.

(Kazivač: Andrija Bešlo)

Jedan zeko duga uha
brzih nogu dobra sluha
zelen kupus jako voli
pa ga jede i bez soli.

(Kazivači: Marica Bešlo, Marija Martinčević,
Velisav Milošević)

Puž muž
pusti roge van
da ti kuću ne prodam
starom djedu
za duhan.

(Kazivač: Josip Sopjanac)

Puž muž
pusti roge
na babine
bijelego noge.

(Kazivač: Marija Kenjeric)

Puž muž
kaži roge van
da ti kuću ne prodam
staroj babi za duhan
ako nećeš kazati
ja ću tebe smazati.

(Kazivač: Andrija Bešlo)

Išo' medo u dućan
nije reko' dobar dan
'ajde medo van
nisi reko' dobar dan.

(Kazivač: Josip Sopjanac)

Išo' zeko u šumicu
izgubio papučicu
kakve li je boje
to mi reci ti.

Stari medo gleda
traži slatkog meda
traži zrelu krušku
da osladi njušku.

(Kazivači: Marica Bešlo, Velisav Milošević)

Leti, leti lasta
od plasta do plasta
na drugom platu
našla novu lastu.

(Kazivači: Marica i Stevo Majer)

Iš, iš, iš
ja sam mali miš,
a ti mala mica maca
bjež' u rupu miš.

(Kazivači: Antun Anočić, Andrija Bešlo)

Maco moja mala
ti si nešto krala
u mljekari mlijeko.
Sad ta mama šibom čeka
šibom će ti dati,
a ti maco pati.

(Kazivač: Kata Bahunek)

Ima jedna kućica
u kućici lutkica
do lutkice mačkica
do mačkice pas
koji laje u sav glas
av, av, av!

(Kazivač: Andrija Bešlo)

Mačka prede
preko grede,
a miš mota
preko plotu.

Sjedi mačak
na peći
i drži miša u vreći.

Trči miš po polici
nosi tikvu na guzici
miš prdne tikva pukne
eto babi kvara
sve do Bjelovara.

(Kazivač: Marija Kenjerić)

Mišo, mišo mišiću
hoćeš li kobasicu
ide mišo tip, tip, topi
mišolovka za njim klop, klop, klopi!

(Kazivač: Marija (Katalinić) Peterfai)

Tko to, tko to šuška
ptičica sa grane.
Moli i pjevuška
dajte malo hrane
mrvu jednu, dvije, tri
dajte meni ci, ci, ci.

(Kazivač: Marica Bešlo)

Jedna vrana gakala
i po polju skakala
u to dođe crni kos
i odgrize vrani nos.

(Kazivač: Dobrila Gegić)

Rega, rega, kvak
baš je život lak
bara nam je mili stan
nitko nas ne baca van.

(Kazivač: Mira Erdec)

Pi, pi, pi, pi, pi, pi, pi
mama gdje si ti?
Ko, ko, ko, ko, ko, ko, da
evo djeco tu sam ja!
Pi, pi, pi, pi, pi, pi, pi
gladni smo ti, mama mi!
Ko, ko, ko, ko, ko, ko, da
meni zrno, vama dva!

(Kazivač: Stevo Seretinek)

A, be, ce, de
mačka prede
na vrh grede,
a miš mota
preko plota.

ili

A, be, ce, de
mačka prede
oko grede,
a miš mota
oko plota.

(Kazivač: Marija Katalinić Peterfai)

(Kazivači: Marica Bešlo, Velisav Milošević,
Marica i Stevo Maje)

III. BROJALICE S POČETNIM NEOBIČNIM SLOGOVIMA

Eci, peci, pec
ti si mali zec,
a ja mala vjeverica
eci, peci, pec.

(Kazivači: Marija Kenjeric, Elizabeta Porga, Marica Bešlo)

Eci, peci, pec
ja sam mali zec,
a ti mala vjeverica
bjež' u rupu jež.

(Kazivač: Antun Anočić)

Bija, baja, buf
baba peče kruh,
a mamica pogaču
da joj djeca ne plaču.

(Kazivači: Marica Bešlo, Marica i Stevo Majer)

En, ten, tini,
sava, raka, tini,
sava, raka, tika, taka
bija, baja, buf!

ili

En, ten, tini,
sava, raka, tini,
sava, raka, tika, taka,
bija, baja, buf
trif, traf, truf!

(Kazivač: Anica Ileš)

En, den, dini,
sava, raka, dini,
sava, raka, tika, taka,
bija, baja, buf,
trif, traf, truf!
(Kazivač: Antun Anočić)

En, den, dore
duboko je more,
a u moru ribice
tanke kao šibice.

(Kazivač: Antun Anočić)

En, den, dore
duboko je more,
a u moru kit
rodio se Split.
Split je daleko
popio je mlijeko,
mlijeko je vruće
ajde van iz kuće.

(Kazivač: Andrija Bešlo)

Ekete, bekete
radio svira
mene doktor vizitira,
pa me pita, šta mi fali
meni fali prozor mali
u prozoru lijepa seka
to se zove apoteka.

(Kazivač: Antun Anočić)

Ekete, bekete
banda svira
mene doktor vizitira,
pa me pita, šta mi fali
meni fali šešir mali
u šeširu čaša mlijeka
to se zove apoteka,
apoteka, crven križ
to se zove doktor miš.

(Kazivač:Katarina Bučanac)

Etete, vetete
banda svira
mene doktor operira
pa me pita, što mi fali
meni fali prozor mali
u prozoru lijepa seka
što se zove apoteka.

(Kazivač:Josip Dugaja)

Za ove brojalice nismo nikada čuli,
možda su i najstarije od svih sakupljenih!

Od mora do mora
do zelena javora
ode Grga u vojsku
i odvede djevojku.

Ni u mene,
ni u tebe,
ni u ovce bijele,
ni u zrnu pšenice.

Ni lipa,
ni slipa
već kako je Bog stvorio
na ovaj svijet.

(Kazivač: Ljuba Šošić)